

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

64. An Confessarius possit absolvere sub conditione moribundum qui neque petit confessionem, nec ullum signum edidit. Et an si licitum Confessario absolvere à peccatis morti proximum sensibus ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

De Absol. Sacramentali. Ref. LXIV. &c. 261

6. est actus judicialis, sed iudicium non exercetur, ubi accusatio nulla est; ergo.

6. Nec valet dicere cum Homobono, & Mollesio ubi supra, quod moribundus in tali casu forsitan interius habeat attritionem; nam respondeo cum Zambrano de cas. occurrentibus tempore mortis, cap. 4. dub. 2. sect. 8. num. 46. & cum omnibus Theologis, attritionem, vel contritionem interiore non esse confessionem, sed signa externa contritionis esse confessionem peccati in genere, nam materia Sacramentorum debet esse sensibilis, quae non adest in casu nostro; ergo nullo pacto adhibenda erit absolutio.

7. Firmat etiam hanc sententiam Concil. Arausic. l. c. 12. ubi sic habetur. Subito obmutescens baptizari, aut penitentiam accipere potest, si voluntatis praeterita testimonium aliorum verbis habet, aut praesentis in suo nutu; vide quomodo Concilium requirit materiam sensibilem, quae etiam postulat Concilium Carthaginense II. c. 34. & IV. c. 76. cum Decretali Leonis I. ad Theodorum Foriolensem, quae est epist. 91. unde apparet, semper in Ecclesia cautum fuisse, ne moribundus absolvatur, qui aliqua signa non dedisset, per quae aliqua confessio, & accusatio haberi censetur; & ideo Layman in Theol. mor. lib. 5. tract. 6. c. 12. n. 4. sic ait Patres & Doctores non aliter permittunt Penitentiae sacramentum moribundo obmutescenti ministrari, nisi antea sacramentalem absolutionem verbis, aut signis petiverit. Ita ille cum Reginaldo tom. 1. lib. 8. cap. 3. n. 25. Turriano de pan. q. 9. art. 2. dist. 30. dub. 1. ad 3. argum. Bellochio de cas. refer. part. 1. q. 2. n. 116. Pitigiano in 4. sent. tom. 2. dist. 17. q. unica, art. 8. concl. 3. Yribarne in tom. 2. dist. 18. q. unica, dist. 16. sect. 5. Valquez in 3. part. tom. 4. q. 91. art. 2. dub. 1. n. 1. & aliis.

8. Nec urget, quod cum talis moribundus bene vixerit, praesumitur habere confitendi voluntatem, nam respondetur, quod Concilium Tridentinum, & Florentinum asserunt materiam huius Sacramenti esse actus penitentis; ergo non sufficit voluntas confitendi, sed oportet confessionem esse actualem; saltem in nutu, aut vocatione Confessarii.

9. Et sic satis explicata sunt quinque dubia, quae in principio Tractatus discutenda proposuimus, placitis DD. circa praesentem quaestionem innixa.

RESOL. LXIV.

An Confessarius possit absolvere sub conditione moribundum, qui neque petiit confessionem, nec ullum signum dedit?

Et an sit licitum Confessario absolvere à peccatis mortis proximum sensibus destitutum, etiam si nulli sint praesentes, qui testentur illum petiisse confessionem, aut signa contritionis dedisse, dummodo alius absens qui illum vocavit, fidem de petita ab eodem confessione prius illi fecerit?

Et an sit absolvendus & sub conditione Sacerdos, qui inchoata Missa post introitum, & si corpore prius sanus, voce amissa, cadens ad interitum rueret? Ex part. 4. tract. 4. Ref. 92.

quia, ait ille, si potest dari absolutio sub conditione, quando dubitatur, an penitens habeat usum rationis, vel an sint peccata, nulla est ratio convincens, cur id fieri non possit; similiter sub conditione, quando talis hic nullum signum dedit contritionis, & aliàs devotus erat, & frequentabat confessionem & communionem, nam potest esse, pro ut in dubio praesumitur, ut quis sit memor salutis aeternae, & quod interius habeat aliquam efficacem attritionem, qua rectè dispositus sit recipere sacramentalem absolutionem, & de attritu fiat contritus, praesertim quia nulla fit injuria huic Sacramento, sub conditione impertitur absolutio, unde si non reperiretur dispositus, absolutio habetur pro non data, & sic prodesse, non autem nocere potest, nec fit irreverentia Sacramento; & in confirmationem huius refertur quoddam casu cadebat Roma quidam ex fabrica D. Petri, & reperiebatur ibi Clemens VIII. Pont. Max. vir sapientiss. & vidisset illum cadentem; quod dederit ei absolutionem his verbis; Si tu es capax absolutionis, ergo te absolvo. Ita Faustus loco citato. Et tandem novissimè, posse in tali casu absolutionem per modum suffragij adhiberi, docet doctus Jacobus Bayus Professor Sac. Theol. in Academ. Lovaniensi in insit. Relig. Christ. lib. 2. cap. 91. & quia codex raris est, ponam ejus verba. Caterum ait, an repente loquelam & sensum ac omnem intelligentiam dependens sine ulla praevia confessione, nulloque signo peculiari in ordine ad claves, ne vel in communi dato absolvi possit, majorem habet difficultatem, cum enim absolutionis sententia per modum iudicij & causa cognitione proferenda sit, nullaque hic peccatorum confessio, vel iudicij materia reperitur, absolutionis sententia impendi nequit; attamen per modum suffragij absolutionem adhiberi, nihil vetat inclusa conditione tacita, vel expressa, in quantum possum, & quatenus capax es. Ita Bayus; sed ego, ut dixi, negativam sententiam tenendam esse puto, nec aliter in praxi faciendum esse existimo.

3. Notandum est etiam hic Philibertum Marchinum in tract. de bello divino, seu de peste, part. 3. c. 13. n. 15. docere, quod licitum est Confessario absolvere à peccatis mortis proximum sensibus destitutum, etiam si nulli sint praesentes, qui testentur ipsum petiisse confessionem, aut signa contritionis dedisse, dummodo alius absens qui illum vocavit, fidem de petita ab eodem confessione prius illi fecerit. Ita ille, ubi etiam num. 19. docet, absolvendum esse sub conditione Sacerdotem qui inchoata Missa post introitum etiam corpore prius sanus, voce amissa cadens ad interitum rueret; quia praebens signa penitentiae & Missam inchoans dispositus iudicandus est ad sacramentalem absolutionem recipendam, eo vel maxime quod in articulo mortis quilibet quocumque pietatis signo virtualiter confessionem in votis habere censetur, cum unusquisque in mortis discrimine optimo, quo potest, remedio animae suae providere praesumatur. Sed haec omnia non admittunt Doctores, quos ego ipse citavi ubi supra, resol. 7.

Sup. hoc ut in annot. ult. huius Ref. Sup. hoc supra in Ref. §. 6. §. ult. & infra in Ref. seq. §. Pelizzarius.

Quae hic est Ref. 1. post praeteritam, & in aliis ejus primae, & secundae annot.

RESOL. LXV.

An moribundus nulla signa contritionis ostendens possit sub conditione absolvi?

Quod idem dicendum est de Sacerdote, qui in confessione generali fieri solita in principio Missae amittit loquelam, ac usum sensuum, quod possit absolvi sub conditione ex vi talis confessionis. Ex part. 9. tr. 6. & Misc. 1. Resol. 20.

§. 1. Difficilis quaestio: & idèdè sapius ad illam pertractandam calamus sumo: & quia